

A VÁRVA VÁRT KIKELET

A TAVASZ SZÍNEI FOTÓKON ÉS VERSEKBEN

összeállította: Szász András

Varadinum Kiadó

ELŐSZÓ

Dőreség lenne azt hinni, hogy márciusban véget ér a tél. Bármit írjanak is a naptárkészítők, időjósok, óraállítók, az agg hadfi még a határban táboroz, akár mikor visszafordulhat. Aztán egy reggelen mégis megtörténik a csoda: a kitárt ablakon rigó füttyét lebentí otthonunkba az éjszakánként fuvallattá szelődülő böjti szél. A harsány rigófütty, akár az ócska vekker kiveri az álmat a természet szeméből, s az hirtelen tudatára ébred halhatatlanságának. Mert akár elismerik, akár nem, bizony a természet sosem hal meg, csupán néhány hónapra mély álomba szenderül. Nem magától teszi. A mindent mozdulatlaná bénító fagy és a világot betérítő hólepel kényszeríti alvásra. Most, hogy felébredt, megdörzsöli szemét, nyújtózkodik, közben sóhajt, lehel egy nagyot. Ahogy Babits írja: „Szép kikelet, kelsz hát, arcomba lehelsz hát, / újra, tavasz, onnan lelkembe lehelsz át, / lelkembe lehelsz, mely, úgy, mint te, ezerszer / szunnyad vala, s melyet táplálni te versz fel...”

S ha már felébredt, azonnal serényen munkához is lát. Mintha csak cáfolni igyekezne a csillagjósokat, akik szerint március első három hetét még a Halak uralják, csak az utolsó tíz napban fordul Napunk a Kos jegyébe. Ebbe a tűzjegyű állatövbe, melynek szülöttei egytől egyig túlérzékenyek, habókosak, vagy inkább bolondosak. Mint a márciust követő április. Ám bármilyenek is legyenek a Kos-szülöttek, el kell ismerni: cselekvési ösztönük páratlan. Tettekre szék, céltudatosak, akiket egyetlen útjukba kerülő akadály sem képes feltartóztatni. Ráadásul szenvedélyesek is. Egyforma rajongással szeretik embertársaikat és a természetet.

Ám ez utóbbi ezúttal vajmi keveset törődik velünk, emberekkel. Saját boldog gondjai kötik le, elvégre menyegzőre készül. A mandulafák már elkészítették és kiterítették az ara hófehér ruhájához szükséges

kelmét. A magnóliák, barackfák feladata a nyoszolyólányok öltözetének előteremtése, míg az aranyesők a lakodalmas menet útját jelölik ki fénylő sárga fürtjeikkel, a színes virágok özönével teleszórt határtalan táncteremül szolgáló mezőig. Nektárgyűjtő szorgos méhek serege lepi el a szirmaikat bontogató virágokat, hogy illatos, édes nektárral töltsék meg a lakodalmas nép serlegeit. S miközben hangolnak a zenészek, hangszálaikat melegítik az énekesek, sorra érkeznek a telet idegen földön átvészoló vendégek. Némelyikük egyenesen Afrika legdélibb csücskéből, mások valamivel közelebből. Hangosan csevegnek, csárogznak, csivitelnek, csacsognak, mesélik élményeiket, közben szemük sarkából időnként a karmesteri pulpitusra lesnek. Amint megjelenik a mester, mintha elvágták volna a vásári ricsajt. Magasba lendül a karnagy pálca, majd hirtelen mozdulattal beint a zenekart és a kórust. Felzeng az ősi himnusz, a megilletődöttség némasága szorítja össze a torkokat. Valami olyasféle áhítat ez, mint ami Händel Messiás című oratóriumának dublini ősbemutatóját jellemezte, melynek híres Halleluja-kórusáról maga a mester azt mondta: „Azt hittem a mennyországot látom, és benne magát a nagy Istent.”

Igen. A kikelet nemcsak az ébredés, egyben húsvét és a Feltámadás ünnepe is. A Megváltó, az emberi lélek és az Isten teremtette világ feltámadásáé. Erről szól a természet minden rezdülése, és erről Dsida Jenő Tavasz ujjongás című csodálatos verse is:

„...Nincs ma halál, / Él ma a földön / Mit csak az Isten / Élni teremtett; - / Harsog a himnusz, / Hangos a táj! - / Semmi se fáj, / Minden öröme, / Tűzlobogásra / Szítja a lelket. [...] Hallga, mi szépen / Csendül a nóta, / Csörtet a csermely, / Csattan a csók! / Messze az erdő / Lombjai közt a / Nyár keze int! - / Hirdeti minden, / Hirdetem én is, / Itt a tavasz!”

Dsida Jenő **Tavaszi ujjongás**

Tarka virágnak
Illata kábít, -
Édes a méz mit
Kelyhe kínál;
Lebben a lepke,
Röppen a méh -
Sok kicsi vándor
Kedvese ajkán
Csókra talál.

Nincs ma halál,
Él ma a földön
Mit csak az Isten
Élni teremtett; -
Harsog a himnusz,
Hangos a táj! -
Semmi se fáj,
Minden örömré,
Tűzlobogásra
Szítja a lelket...

Újra születtünk
Zöld lobogóval
Lepkefogóval
Táncra megint!
Csókot a földnek,
Csókot a fának,
Csókot a rügynek,
Mert a hatalmas
Égi Jövendő
Hírnöke mind!

Hallga, mi szépen
Csendül a nóta,
Csörtet a csermely,
Csattan a csók!
Messze az erdő
Lombjai közt a
Nyár keze int! -
Hirdeti minden,
Hirdetem én is,
Itt a tavasz!

Zelk Zoltán
**Hóvirágok,
ibolyák**

„Jó reggelt, Nap, ég, hegyek,
aludtunk egy éven át.”

Így köszönnek a kibújó
hóvirágok, ibolyák.

„Jó reggelt, szél, fellegek,
jó reggelt, te szép világ!”

Bólogat a kék ibolya,
nevetgél a hóvirág.

„Jó reggelt, fa, kis bogár,
mikor hajt rügyet az ág?

Mikor lesz az ágon levél,
levelek közt száz virág?”

„Jó reggelt, virágszedők,
Örül, aki minket lát.”

Jő a tavasz, hirdetik a
Hóvirágok, ibolyák.

Babits Mihály **Szép kikelet**

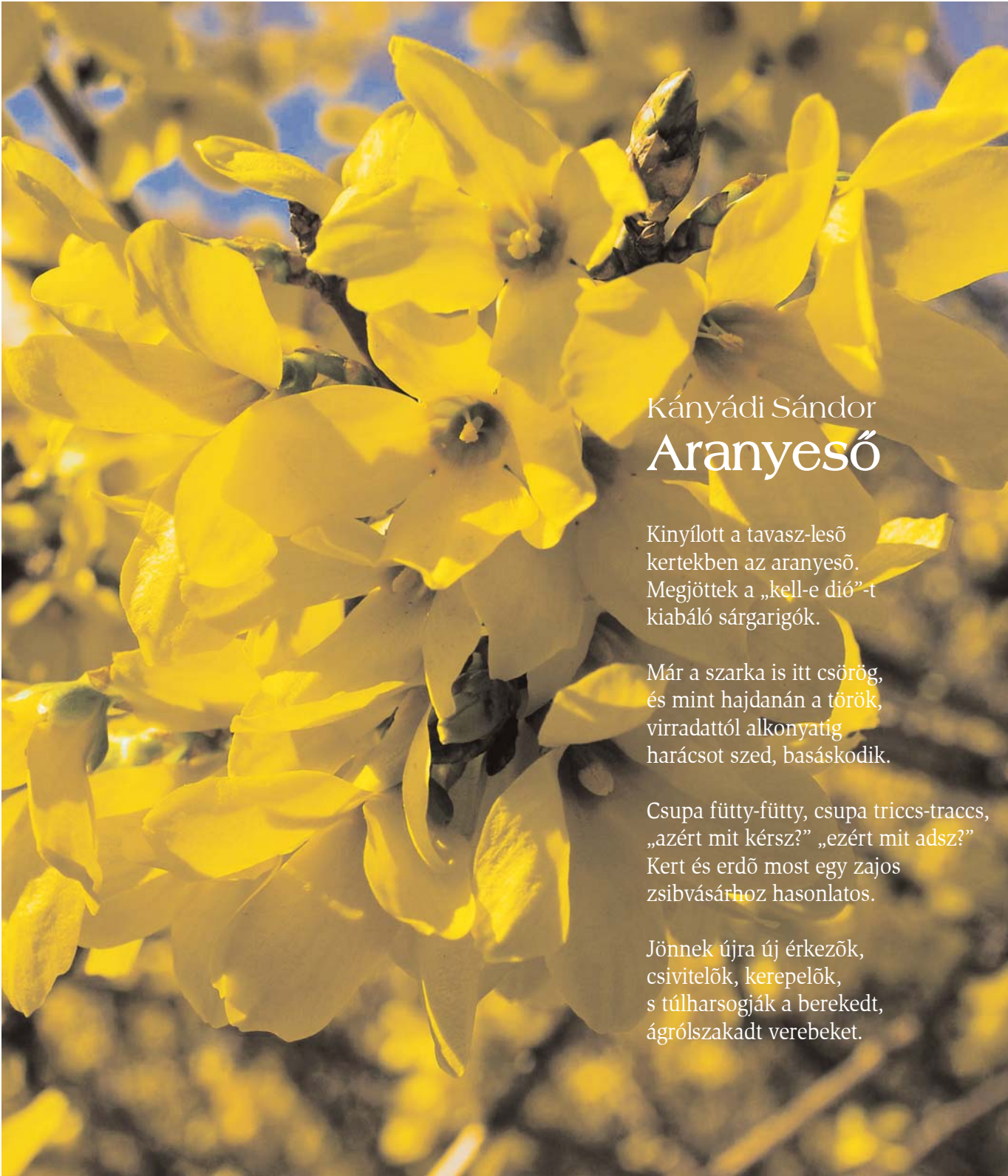
Szép kikelet, kelsz hát, arcomba lehelsz hát,
újra, tavasz, onnan lelkembe lehelsz át,
lelkembe lehelsz, mely, úgy mint te, ezerszer
szunnyad vala, s melyet táplálni te versz fel.
Táplálj is erőddel, sugaraddal, hőddel,
nyelni való, selymes, levegős szellőddel.
Légy te borom, búzám, légy te az én múzsám,
korai barkáddal fejem koszorúzván,
korai barkáddal, fiatal virággal,
nem komoly, örökzöld, virágtalan ággal.

Devecseri Gábor
Őszibarckvirág

Őszibarckvirág
püspökszínű szirma
mintha álmainra
szentbeszédet írna,
földi szentbeszédet,
 eget nem hazudva,
sem égre, sem földre,
csak azt mondva újra
szép kenetes hangon,
hogy ami van, az van,
legyek áhítatos

minden pillanatban,
tiszteljem a létet,
élvezem a szépet,
érezek már minden
szóban szentbeszédet
s az eső zajában,
s a fűben, s a fában,
madarak tavaszi
barbár imájában
és az ő ünnepi
szírom-lilájában.

Kányádi Sándor
Aranyeső

Kinyílt a tavasz-leső
kertekben az aranyeső.
Megjöttek a „kell-e dió”-t
kiabáló sárgarigók.

Már a szarka is itt csörög,
és mint hajdanán a török,
virradattól alkonyatig
harácsot szed, basáskodik.

Csupa fütty-fütty, csupa triccs-traccs,
„azért mit kérsz?” „ezért mit adsz?”
Kert és erdő most egy zajos
zsibvásárhoz hasonlatos.

Jönnek újra új érkezők,
csivitelők, kerepelők,
s túlharsogják a berekedt,
ágrólszakadt verebeket.

Wass Albert **Márciusi ballada**

Fenyők fekete lombján
már gyantaillat árad.
Az alkonyat lilája
övezi lent a fákat.
Egy kis patak dalolgat...
rég nem dalolt már senki.
Dalát a fenyves-erdő
kacagva visszacsengi.

A nyirkos erdő mélyén
ébredni kezd az élet.
Az éledő rügyek közt
szécinke-had mesélget.
Rigók halk füttye szólít
a csendes esti lesre,
s halk nyár-illúzióval
köszönt a sűrű este:

...Lágy csendű lombok alján
pásztortűz fénye éget...
A tölgy-erdők susognak
csodálatos meséket...
Leszáll a tarka álom...
s míg csendesen elalszol:
fejed felett a fákon
csengő poszáta-dal szól...

Fenyők fekete lombján
már gyanta-illat árad.
Az alkonyat lilája
övezi lent a fákat.
Egy kis patak dalolgat...
rég nem dalolt már senki...
dalát a fenyves-erdő
kacagva visszacsengi.

Petőfi Sándor
**Tedd le, bojtár,
a subádat**

Tedd le, bojtár, a subádat,
Mennykő szántsa meg a hátad,
Látod, már a patak is letette,
Vele a langy tavasz letétette.

Falu végén foly a patak,
Fehér keble csak úgy dagad,
Dagad, dagad széles jókedvében,
Hogy az ég lenéz megint rá kéken.

Hová szállott a cinege?
Honnan jöttél, fülemile?
Akárhonnan, semmi gondom rája,
Csak te dalolj, bokrok furulyája.

Kizöldült a kis kert fája,
Mintha toll nőtt volna rája;
El ne röpjölj, megtollasodott fa,
Hadd üljek rózsámmal árnyékodba.

Minek mégy a boltba, kislyány,
Pántlikát akarsz venni tán?
Nézd a mező szebb pántlikát árul,
Szebbet, ingyen, sok ezer virágbul.

Kaffka Margit

Rügyek

Jöjj, nézd kicsikém!
Téliés, szürke gallyak hegyén
Bársonyos, hús pici rügybe zárva
Szunnyad a vén bokor ifjú ága,
Száz színes, illatos, dús virága
Itt benn vár - pihen.
- Ugye, csoda ez, kicsinyem?

Halld, halld, a madár!
Fészket rak, hogyha párra talál.
- És őrzik, etetik, féltik, ójják,
A pici eleven sok fiókát
- Mind fura, nagyétű, hangos jószág.
S lassan - nagyra nő.
- Fiam! Tietek a jövő!

Beh kék a szemed,
Amikor fénylőn visszanevet!
Kis ember, fiókám, szívem, vérem!
Virágom, levelem - reménységem!
Minden árny, minden domb téged védjen!
Élj dús tavaszt!
Áldott a dalod, az utad!

Szilágyi Domokos
Ibolya-vers

Pislog az égbolt,
susog a bokor,
bokor alatt aluszik az
ibolyacsokor.

Ébred az ibolya,
belepi a rétet,
reggel az ég csudakék,
de a mező kékebb.

Radnóti Miklós
**Tavaszi
szeretők verse**

Látod!
boldog csókjaink öröme
harsog a fák közt és
árnyékkal áldja
testünket a táj! hallod,

hogy terül a fűvön a
fény és pattan a fákon
dallal a hajtás! csak

csörgető fekete tücskök
zaja dicséri most
fűnek és fának
jó örömét! nézd

a vízen, messze partok
homályos tövén
tükrösen fénylik
tavaszi kedvünk! mert

mi vagyunk most a fű,
a fa, a part, az öröm is
és szépszavú áldása
a tájnak!

Petőfi Sándor
Virágok

Ki a mezőre ballagok,
Hol fű között virág terem,
Virágok, szép virágaim,
Be kedvesek vagytok nekem!
Ha látom, mintha lányt látnék,
Szívem reszket, keblem dagad. -
Siromra, hogyha meghalok,
Ültessetek virágokat.

Leülök a virág mellé,
És elbeszélgetek vele.
Szerelmet is vallok neki,
S megkérdem: engem szeret-e?
Nem szól, de úgy hiszem, hogy ért,
Hogy érti jól szavaimat. -
Siromra, hogyha meghalok,
Ültessetek, virágokat.

S ki tudja: az illat vajon
Nem a virág beszéde-e?
Csakhogy nem értjük, nem hat át
Testünkön lelkünk fülibe;
Szagolja csak s nem hallja meg
A test e szellemhangokat. -
Siromra, hogyha meghalok,
Ültessetek, virágokat.

Igen, az illat a virág
Beszéde, annak dala ez,
S ha lényem durvább része a
Sírban rólam lefejeledez:
Nem szagolom többé, hanem
Hallom majd e szép dalokat. -
Siromra, hogyha meghalok,
Ültessetek virágokat.

Virágillat, virág dala,
Te lész majd ott bölcsődalom,
Melynek lágý zengedelminél
Tavaszonként elaluszom,
S következendő tavaszig
Lelkem szép álmakkal mulat. -
Siromra, hogyha meghalok,
Ültessetek virágokat.

Sík Sándor
Dáliák

Részlet

A hegyekről most kúszik le a reggel
Mégfürdet mindent mámoros színekkel.

A ház körül öklömnyi dáliák,
Rózsás vidámak, mélabús lilák.

Az ampelopszisz fürtjei körül
A méhe-nép az életnek örül.

S üldögélvén a vadszöllős verandán
Némán tûnődöm életem kalandján.